

ADVIES Nr. 2.276

Zitting van dinsdag 22 februari 2022

Betaalde feestdagen deelstaten – Ontwerp van koninklijk besluit

x x x

3.244

ADVIES Nr. 2.276

Onderwerp: Betaalde feestdagen deelstaten – ontwerp van koninklijk besluit

Bij brief van 17 juni 2021 heeft de heer P.-Y. Dermagne, minister van Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen.

De bespreking van het dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 22 februari 2022 navolgend verdeeld advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN HET ADVIES

Bij brief van 17 juni 2021 heeft de heer P.-Y. Dermagne, minister van Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen.

Volgens de adviesaanvraag heeft het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit tot doel om uitvoering te geven aan de volgende passage in het regeerakkoord: *“De deelstaten krijgen de mogelijkheid om van hun feestdag een betaalde feestdag te maken. Dit wordt georganiseerd zonder budgettaire meerkost”*.

Het ontwerp van koninklijk besluit kent aan bijkomende feestdag toe aan de werknemers, met de exploitatiezetel van de werkgever als criterium.

Voor diegenen die tewerkgesteld zijn in een exploitatiezetel gelegen in het Vlaamse Gewest, is dit de bij decreet vastgestelde feestdag van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor diegenen die tewerkgesteld zijn in een exploitatiezetel gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dit de bij ordonnantie vastgestelde feestdag van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor diegenen die tewerkgesteld zijn in een exploitatiezetel gelegen in het Waalse Gewest is dit de maandag volgend op de bij decreet vastgestelde feestdag van het Waalse Gewest.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Nationale Arbeidsraad heeft het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit grondig onderzocht. Na de gedachtewisselingen die in de commissie hebben plaatsgevonden, is gebleken dat de leden die de leden die de werknemers- en de werkgeversorganisatie vertegenwoordigen geen eenparig standpunt kunnen innemen.

Hieronder worden de respectieve standpunten van de werkgevers- en werknemersorganisaties opgenomen.

A. Standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen kunnen akkoord gaan met de principes van het voorliggende ontwerp van KB tot wijziging van artikel 1 van het KB van 18 april 1974.

Met het voorontwerp geeft de minister van Werk uitvoering aan het Regeerakkoord DE CROO dat bepaalt dat: “[d]e deelstaten de mogelijkheid [krijgen] om van hun feestdag een betaalde feestdag te maken. Dit wordt georganiseerd zonder budgettaire meerkost.”

Het voorontwerp voert het regeerakkoord uit op een manier die de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen respecteert, en die praktisch haalbaar is: zo wordt de feestdag bepaald in functie van het gewest waar de exploitatiezetel van de werkgever gelegen is. Dit is een principe dat algemeen als aanknopingspunt wordt gebruikt in het arbeidsrecht.

Niettemin kan het voor bepaalde sectoren of ondernemingen aangewezen zijn om de deelstatelijke feestdag op een andere wijze vast te leggen, rekening houdend met bijvoorbeeld een hoge concentratie aan pendelaars binnen de sector of onderneming. Voor deze sectoren of ondernemingen zou voorzien kunnen worden dat de deelstatelijke feestdag bij cao op het niveau van het paritair orgaan kan worden vastgelegd en, bij ontstentenis daarvan, door een ondernemings-cao. Bij ontstentenis van een cao, zou voorzien kunnen worden dat de deelstatelijke feestdag door de ondernemingsraad wordt vastgelegd en, bij ontstentenis van een ondernemingsraad, in akkoord tussen de syndicale delegatie en de werkgever. Zo niet, geldt de deelstatelijke feestdag zoals vastgelegd in het voorliggende ontwerp van KB.

De invoering van een extra betaalde feestdag zou een mooi gebaar zijn ten aanzien van de inspanningen die de werknemers hebben geleverd om tijdens de coronacrisis in moeilijke omstandigheden onze ondernemingen en economie draaiende te houden. Bovendien zou de invoering ervan toelaten de achterstand die ons land heeft op het vlak van feestdagen, ten opzichte van andere Europese landen – volgens een vergelijkende studie van consultancybureau Mercer hebben slechts 4 EU-landen minder betaalde feestdagen¹ – af te bouwen.

¹ Zie <https://www.consultancy.nl/nieuws/9169/mercer-nederland-heeft-2e-laagste-aantal-feestdagen>.

B. Standpunt van de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen hebben zich in eerdere adviezen van de Raad (nr. 1.504 en nr. 1687) en in de aanbeveling nr. 17 reeds uitgesproken over de invoering van een extra betaalde feestdag. De werkgeversorganisaties herbevestigen deze, in het verleden, ingenomen standpunten en kunnen aldus niet akkoord gaan met de bindende en uniforme toevoeging van een 11de wettelijke betaalde feestdag die aan de bestaande feestdagen wordt toegevoegd.

De werkgeversorganisaties staan steeds open om werknemers de gelegenheid te bieden om op de communautaire of regionale feestdag een vrije dag te genieten indien op sector- of ondernemingsniveau hierover afspraken worden gemaakt. Sectoren en ondernemingen zijn zelf het beste geplaatst om dit te voorzien wanneer zij dit wensen. De Raad beval in haar aanbeveling nr. 17 unaniem de paritaire comités en de ondernemingen aan om over de opportuniteit te oordelen om, in de mate van het mogelijke, een verlofdag op een communautaire of regionale feestdag vast te stellen. Zo heeft PC 140.05 hier reeds gebruik van gemaakt.

In het federale regeerakkoord van 30 september 2020 werd het volgende afgesproken: *“De deelstaten krijgen de mogelijkheid om van hun feestdag een betaalde feestdag te maken. Dit wordt georganiseerd zonder budgettaire meerkost.”* De werkgeversorganisaties benadrukken dat het voorliggende ontwerp-KB voorbij gaat aan de doelstelling om geen budgettaire meerkost te realiseren. Werkgevers zullen immers geconfronteerd worden met een bijkomende kost.

De invoering van een extra feestdag houdt een verhoging van de uurloonkost in met 0,45%. Dit zou dan bovenop de loonnorm van 0,4% komen die in bijna alle sectoren werd toegekend. Eind 2022 zou dit dan kunnen leiden tot een nog grotere loonkostenhandicap ten opzichte van de buurlanden.

Het dwingende en uniforme mechanisme waarin het voorliggende ontwerp KB voorziet, zal bovendien in de praktijk, naast de budgettaire meerkost en een grote impact op de arbeidsorganisatie in de ondernemingen, heel wat concrete problemen opleveren, namelijk:

- 1) Het houdt geen rekening met specifieke situaties die zich in de ondernemingen kunnen voordoen. Sectoren en ondernemingen zijn het beste geplaatst om die extra dag vast te stellen op het moment dat het de onderneming het best uitkomt, bijvoorbeeld tijdens een rustige periode of in een periode van jaarlijkse collectieve vakantie.

- 2) De organisaties die de werkgevers vertegenwoordigen, stellen eveneens vast dat verschillende feestdagen invoeren in naargelang het gewest een bijkomende moeilijkheid zal vormen voor de arbeidsorganisatie in ondernemingen met meerdere vestigingen/filialen in verschillende gewesten van het land.

- 3) Verder wordt er geen rekening gehouden met ondernemingen gelegen in het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Pendelaars die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werken, maar in het Vlaams of Waals Gewest wonen, zitten met een bijkomend probleem, namelijk dat de feestdag waar deze werknemers recht op hebben, niet zal samenvallen met de dag waarop de school van hun kinderen gesloten is.

- 4) Ook in het Waals Gewest stelt zich gelijkaardig probleem. Terwijl de feestdag voor het Waals Gewest op een maandag valt, valt de feestdag van de Franstalige Gemeenschap op 27 september, een dag waarop de scholen gesloten zijn.

Om al deze redenen spreken de werkgeversorganisaties zich negatief uit over de voorliggende ontwerp tekst.
